

Hlavné koncepty mystiky

Hlavné koncepty

- Korán
- Tawhíd
- Srdce
- Duša
- Svätci
- Ježiš
- Al-isrá wa l-mir'ádž

Korán

- Korán = večné, nestvorené slovo
- Estetické a emočné zážitky
- Extatické stavy, omdlievanie, smrť
- Prítomnosť Boha v srdci = podmienka pre extatické pôsobenie Koránu
- O smrti Koránom: Tha'labí (11. St. Kniha o usmrtených Koránom), Ghazzalí a Abu Nu'ajm
- raní askéti - krásna smrť vyvolených,
- neskorší mystici - nevyzretosť a nedosiahnutie vytýčenej méty

Korán

- Estetika Koránu – liečivé, povzbudivé, revitalizačné účinky
- *Samá* – melodická recitácia Koránu s hudobnou niekedy aj tanečnou zložkou

Tawhíd

- Vyznanie Božej jedinosti
- ahadíja (jedinosť): božia esencia bez atribútov, mien a vzťahov
- wáhidíja (jedinečnosť): esencia + mená
- Stupne Božského bytia (Arabí):
- prejav Božského bytia ako Boh (Alláh); prejav Božského bytia ako Pán; prejav ako medzismet kozmickej imaginácie a ako svet na úrovni zmyslovej skúsenosti

Tawhíd

- AL-Ghazzalí („Oživenie vied náboženských“):
- 4 stupne vyznania Božej jednosti:
- 1. len perami, čo činia pokrytci
- 2. vyznanie spolu s vierou, čo platí pre väčšinu moslimov a ich teológov
- 3. videnie jediného za mnohosťou, ako činia tí, ktorí majú k Bohu blízko
- 4. videnie jediného a ničoho iného - vysoký stupeň poznania

Tawhíd

- Suhrawardí: 5 stupňov
- 1. bežní veriaci
- 2. duchovná elita, ktorá už jasne chápe, že vedľa boha nemôže byť iný boh
- 3. skupina, kt. vyznáva, že nie je ani iné ty
- 4. popiera ďalšie ja
- 5. on ty a ja pre božiu jedinosť úplne zbytočné výrazy

Tawhíd

- Qušajrí: 3 stupne
- Najvyšší je Boží: jeho vedenie a prejavovanie vlastnej jedivosti
- Boží tawhíd pre ľudí
- Tawhíd ľudí pre Boha

Tawhíd

- Paradoxy:
- Príbeh Iblisa
- Otázka predurčenia

Srdce

- Srdce – qalb (pl. qulúb)
- Sídlo porozumenia, stretu medzi dobrými a zlými podnetmi, miesto Božích navštívení či vedení, svedomie
- Džilí - večné svetlo a vznešené tajomstvo
- V súfizme – najlepší spôsob očisťovania srdca je neustále pripomínanie Boha (dhikr)
- Ghazzalí - na to, aby človek mohol poznať Boha musí poznať sám seba

Srdce

- Hesychazmus – modlitba srdca
- Mémé aj dhikr – pripomínanie
- Z – kresťanstvo – úcta k Božiemu srdcu
- Údery srdca: AL-LÁH

Duša

- Duch (rúh)
- Duša (nafs)
- Nafs – nefeš; nafas = dýchanie
- V súfizme duša – sebeckto
- Pudová duša – pes

Svätci

- Walí (pl. awlijá) – člověk blízký Bohu
- Púť – zijárát
- Baraka – požehnaná moc
- Mawlíd – slávnosti, narozeniny
- madždhúb (Bohom pritiahnutý)

Svätci

- 4-10 stupňov svätcovskej hierarchie
- 10 stupňov:
- Qutb („os“)
- Jeho dvaja pomocníci, *imámovia*
- Watíd (kolík) pl. awtád; sú štyria; každý na jednej strane sveta
- Faríd (ojedinelý)pl. afrád; 7
- Badal (náhrada, zástupca) pl. abdál; 40, v Sýrii
- Nadžíb („znamenity“) pl. nudžabá; 70, prevažne v Egypte
- Naqíb (dzorca, prdstavený)pl. nuqabá; 300
- Asá´ib (zástupy); 500
- Hakím (mudrc)hukamá; neobmedzený počet
- Radžabí (neobmedzený počet)

Svätci

- 3 druhy prejavov Božej moci:
- Božie znamenia, ktoré vo všetkom stvorení preukazujú božiu moc a múdrosť, označujú sa áját, tak ako verše, ktoré tvoria Korán
- Zázraky konané prorokmi (mu´ džizád)
- Zázraky konané svätcami a najlepšími ľuďmi (karámát)

Svätci

- Rozdelenie:
- Zázraky týkajúce sa bezprostredne osoby svätca (jasnovidectvo, zvláštne vedomosti, vnímanie a pôsobenie)
- Týkajúce sa okolitého prírodného prostredia, prírody a času
- Pôsobenie na druhých ľuďí
- Pôsobenie na zvieratá

Ježiš

- Ísá al-Masíh (Mesiáš)
- ibn Marjam (syn Máriin)
- Kalimat Allah (Božie slovo)
- Bude svedčiť proti kresťanom - kresťania jeho pravé učenie prekrútili
- „imám blúdiacich“

Al-isrá wa l-mir'ádž

- Mohamedova nočná cesta a výstup do nebies
- priamym vzorom pre cestu duše mystika k Bohu
- 2 rané opisy:
- Ibna Išák: *Život Muhammada Posla Božieho (Sírat Rasúl Alláh)*
- Ibn Sa'd
- Buráq: mýtické zviera, kobyľa s dievčenskou hlavou a pávím chvostom

Al-isrá wa l-mir'ádž

- Al-Aksá v Jeruzaleme
- Abrahám, Mojžiš a Ježiš
- 3 nádoby: voda, mlieko, víno
- Cestuje do Jeruzalema duševne, alebo fyzicky?
- Aiša: do Jeruzalemu cestuje iba duch M.
- Muawíja: M. cestuje v sne
- Bukayr: M. cestuje telesne
- Mystika: alegorické vnímanie

Al-isrá wa l-mir'ádž

- Ghazzalí: cestoval duševne
- Al- Arabí: Kitáb al-isrá (Kniha o nočnej ceste na vznešené miesto)
- Spodné nebo: Málik, Adam
- Druhé nebo: Ježiš Kristus a Ján krstiteľ
- Tretie nebo: Jozef
- Štvrté nebo: Idris
- Piate nebo: Áron
- Šieste nebo: Mojžiš
- Siedme nebo: Abrahám

Al-isrá wa l-mir'ádž

- motívy:
- Rituály - očistné
- iniciačné
- edukačné